

Znak: WZPS-3.431.6.4.2024.AK
Szczecin, 31.01.2025 r.

Pani
Marzenna Pietruszkiwicz
Kierownik Schroniska dla Osób Bezdomnych i Noclegowni
prowadzonych przez
Polski Komitet Pomocy Społecznej

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 22 pkt 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej¹ i rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej² zespół inspektorów Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie przeprowadził w dniach 3-4 grudnia 2024 r. kontrolę kompleksową w Schronisku dla Osób Bezdomnych i Noclegowni w Szczecinie przy ul. Tczewskiej 32, prowadzonych przez Polski Komitet Pomocy Społecznej.

Kontrolą objęte były zagadnienia dotyczące organizacji i funkcjonowania Jednostek, kwalifikacji kadry oraz spełniania standardów określonych w rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2018 r. w sprawie minimalnych standardów noclegowni, schronisk dla osób bezdomnych, schronisk dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi i ogrzewalni¹ w okresie od 1 stycznia 2023 r. do dnia zakończenia kontroli.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli, podpisanym bez zastrzeżeń w dniu 21 stycznia 2025 r., przedstawiam Pani wystąpienie pokontrolne.

Działalność kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą oceniono pozytywnie z uchybieniami³.

¹ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 ze zm.).

² Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2018 r. w sprawie minimalnych standardów noclegowni, schronisk dla osób bezdomnych, schronisk dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi i ogrzewalni (Dz. U. z 2018 r. poz. 896)

³ Przyjęto 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami, negatywna.

Polski Komitet Pomocy Społecznej, z siedzibą przy ul. Wiejskiej 18/20, 00-490 Warszawa, został wpisany do Rejestru Stowarzyszeń 11 września 2001 r. (numer KRS 0000041349) jako stowarzyszenie. Siedzibą władz naczelnych PKPS jest Warszawa. Polski Komitet Pomocy Społecznej posiada Statut przyjęty 8 maja 2004 r. Działania PKPS, wykazane w Statucie, obejmują m.in. świadczenie pomocy osobom bezdomnym i bezrobotnym.

Strukturę organizacyjną PKPS stanowią:

1. Zarządy Gminne, Miejskie i Miejsko-Gminne, Rejonowe lub Powiatowe – Zarządy Rejonowe działają na obszarze większym niż jedna gmina.
2. Zarządy Wojewódzkie lub Okręgowe. Zarządy Okręgowe działają na obszarze mniejszym niż jedno województwo.
3. Rada Naczelna.

Organizacja posiada 287 jednostek terenowych i oddziałów (wg stanu z KRS na dzień 20.11.2024 r.). Polski Komitet Pomocy Społecznej Zachodniopomorski Zarząd Wojewódzki w Szczecinie, z siedzibą przy ul. Jagiellońskiej 18/2 w Szczecinie, znajduje się w KRS pod pozycją 275 wykazu jednostek terenowych.

W czasie kontroli funkcję Prezesa Tymczasowego Zachodniopomorskiego Zarządu Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Szczecinie sprawowała Pani Joanna Puton. Skład Tymczasowego ZZW PKPS na dzień kontroli regulowała Uchwała nr 70/Pr/24 Prezydium Rady Naczelnej PKPS z dnia 3 lipca 2024 r. powołująca na stanowisko Prezesa - Panią Joannę Puton, na stanowisko sekretarza ZZW PKPS - Panią Marzennę Pietruszkiewicz a na stanowisko skarbnika - Panią Annę Kopacką.

Prezes i Skarbnik posiadały pełnomocnictwa do podejmowania czynności organizacyjno-prawnych, m.in. podpisywania umów, ubiegania się o dotacje czy realizację celów oraz zadań określonych w statucie Stowarzyszenia, wydane przez Prezydium Rady Naczelnej PKPS.

Schronisko dla Osób Bezdomnych i Noclegownia prowadzone przez ZZW PKPS w Szczecinie mieszczą się w budynku przy ul. Tczewskiej 32 w Szczecinie. Kierownikiem Schroniska i Noclegowni była Pani Marzenna Pietruszkiewicz. Działkę wraz z budynkiem, w którym mieści się Schronisko/Noclegownia Stowarzyszeniu użyczyła Gmina Miasto Szczecin. Budynek, w którym mieści się Schronisko i Noclegownia, posiada indywidualne ujęcie wody zaopatrujące budynek w dostęp do wody. W trakcie kontroli stwierdzono, że decyzją Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie, w obiekcie woda z kranów nie mogła być spożywana ani używana do przygotowania posiłków, mycia owoców, warzyw, naczyń kuchennych i prania. Zespół kontrolerów stwierdził, że osobom przebywającym w budynku zapewniono zaopatrzenie w czystą, butelkowaną wodę do spożycia, przygotowywania posiłków, mycia owoców itd. Władze ZZW PKPS podjęły działania naprawcze (opisane na str. 6 protokołu kontroli), dzięki którym potwierdzona została przydatność wody do spożycia w ww. budynku.

W Schronisku obowiązuje *Regulamin Schroniska*, który określa zasady funkcjonowania Placówki oraz obowiązki i prawa mieszkańców Schroniska. Noclegownia posiada odrębny *Regulamin Noclegowni*. Regulamin zawiera m.in. ogólne zobowiązania przebywających w Noclegowni. Zobowiązano Kierownika Noclegowni do usunięcia zapisu w *Regulaminie Noclegowni* dotyczącego, cyt.: „*nieodpłatnego świadczenia prac porządkowych i gospodarczych na rzecz noclegowni i Gminy Miasto Szczecin minimum 2 godz. dziennie*”.

W *Regulaminach* obydwu placówek nie określono ogólnej liczby miejsc z podziałem na płeć. Zgodnie z informacją podaną przez Kierownika, Placówki posiadają ogółem 45 miejsc, w tym 20 w formie Schroniska (z przeznaczeniem dla mężczyzn) i 25 w formie Noclegowni (20 miejsc z przeznaczeniem dla mężczyzn i 5 dla kobiet). Z uwagi na obowiązujące przepisy dotyczące m.in. minimalnych standardów obiektu² i powierzchni pomieszczeń/sanitariatów wyliczanych w stosunku do liczby mieszkańców pouczono Kierownika Placówek o konieczności wprowadzenia takich zapisów w *Regulaminach*.

Na dzień kontroli w ww. Placówkach przebywały 32 osoby (16 w Schronisku i 16 w Noclegowni). Zgodnie z oświadczeniem Kierownika, cyt.: „*Wszyscy mieszkańcy Schroniska i osoby przebywające w Noclegowni są pełnoletnie i zdolne do samodzielnej obsługi. W ośrodku nie przebywają osoby niepełnoletnie*”.

W dokumentacji Placówek były potwierdzone działania na rzecz mieszkańców oraz odręcznie podpisane zobowiązania osób do przestrzegania Regulaminu konkretnej Jednostki.

Dla poszczególnych mieszkańców nie była prowadzona indywidualna dokumentacja. W Schronisku mieszkańcy mieli zapewnioną możliwość korzystania z usług aktywizacyjnych ukierunkowanych na wzmacnianie aktywności społecznej, uzyskanie samodzielności życiowej i wyjście z bezdomności. Osoby bezdomne otrzymywały pomoc i wsparcie przy załatwianiu spraw urzędowych, wypełnianiu wniosków o świadczenia emerytalne i rentowe, umawianiu wizyt do lekarzy, rejestracji w urzędzie pracy. Mieszkańcy w wieku produkcyjnym wspierani byli w poszukiwaniu pracy. Mieszkańcy Placówki mieli umożliwiony dostęp do bezpłatnej pomocy prawnej. W aktach były potwierdzone działania na rzecz ogółu mieszkańców, ewentualnie listy uczestników poszczególnych działań np. spotkań z prawnikami. Wskazano Kierownikowi Schroniska, że dobrą praktyką jest dokumentowanie prac dotyczących podejmowanych działań na rzecz każdego mieszkańca w indywidualnie prowadzonych teczkach.

Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej „*Osoby kierujące jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej są obowiązane posiadać co najmniej 3-letni staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej*”. Art. 6 pkt 5 ustawy stanowi, że jednostką organizacyjną pomocy społecznej jest ośrodek wsparcia. W związku z tym schronisko dla osób bezdomnych będące ośrodkiem wsparcia (art. 51 ust. 4 ww. ustawy) zaliczane jest do jednostek organizacyjnych pomocy społecznej i tym samym kierownik jednostki musi spełniać kwalifikacje na zajmowanym stanowisku. Z analizy dokumentacji wynika, że Kierownik Schroniska posiada minimum 10-letni staż pracy w pomocy społecznej, ale nie posiada specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej, co stanowi naruszenie art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

Jednostki spełniały pozostałe zapisy w zakresie zatrudnienia i kwalifikacji kadr określone w ustawie o pomocy społecznej¹ i w rozporządzeniu². Na dzień kontroli w Schronisku, Kierownik, posiadająca wymagane na tym stanowisku kwalifikacje, wykonywała także obowiązki pracownika socjalnego. W Schronisku i Noclegowni zatrudniony był także opiekun spełniający wymagane przepisami wymogi.

Schronisko i Noclegownia świadczą usługi przez cały rok, 7 dni w tygodniu. W budynku Schroniska znajduje się 16 pomieszczeń, w tym 5 pomieszczeń mieszkalnych. Kontrolującym okazano do wglądu aktualną dokumentację techniczną obiektu i w

zakresie ochrony przeciwpożarowej, w tym protokół potwierdzający wykonanie przeglądu kominiarskiego. Zobowiązano Kierownika Placówek do zaktualizowania przeglądu hydrantów, urządzeń przeciwpożarowych SAP oraz gaśnic.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie minimalnych standardów noclegowni, schronisk dla osób bezdomnych, schronisk dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi i ogrzewalni Schronisko powinno zapewnić, cyt.: „*Umożliwienie spożycia posiłku oraz dostęp do pomieszczenia kuchennego umożliwiającego samodzielne przygotowanie posiłku i gorącego napoju*”. W Schronisku PKPS pomieszczenie kuchenne znajdowało się na zewnątrz, w odrębnym budynku. Klucz do pomieszczeń kuchennych nie był ogólnodostępny i taka sytuacja mogła uniemożliwiać mieszkańcom Schroniska samodzielne przygotowanie posiłku. Pouczono Kierownika Schroniska, Panią Marzenę Pietruszkiewicz, w tym zakresie. Kierownik Schroniska zobowiązała się udostępniać klucz do kuchni zainteresowanym osobom i złożyła pisemne oświadczenie, cyt.: „*Dostęp do kuchni dla mieszkańców Schroniska będzie możliwy od rana do wieczora w celu umożliwienia samodzielnego przygotowywania przez mieszkańców posiłków.*”

W budynku znajdują się wymagane przez standard pomieszczenia ogólnego przeznaczenia.

W części budynku przeznaczonej na Schronisko stwierdzono, że 1 pomieszczenie mieszkalne nie spełniało minimalnych standardów obiektu zgodnie z rozporządzeniem. Docelowa liczba osób w tym pomieszczeniu mieszkalnym wynosiła 15 osób, co przekracza normy określone w rozporządzeniu stanowiące, że w jednym pomieszczeniu nie może mieszkać więcej niż 10 osób. W chwili oględzin w pokoju przebywało 8 osób. Kierownikowi wskazano na konieczność dostosowania ilości miejsc do obowiązujących przepisów. Kierownik Schroniska pismem z dnia 13 grudnia 2024 r. oświadczyła, że dostosowano liczbę miejsc w ww. pokoju do max. 10 osób zgodnie z obowiązującymi przepisami. Odstąpiono od wydania zaleceń pokontrolnych w tym zakresie.

W wyniku oględzin stwierdzono, że w dwóch pomieszczeniach Noclegowni temperatura w trakcie oględzin wynosiła: 16,5 i 17 st. C. Było to niezgodne ze standardem usług wynikającym z rozporządzenia, zgodnie z którym temperatura w pomieszczeniu noclegowym powinna nie być niższa niż 20 st. C. Podopieczni Noclegowni w bezpośredniej rozmowie z kontrolującymi potwierdzili, że w pomieszczeniach było ciepło, jednak pokoje były wietrzone i stąd obniżona w nich temperatura w trakcie oględzin. Zespół kontrolujący przyjął te wyjaśnienia i odstąpił od zaleceń w tym zakresie.

W pozostałym zakresie stwierdzono, że były spełnione minimalne standardy zgodnie z rozporządzeniem² w zakresie usług i obiektu. Stwierdzono, że ogólna liczba urządzeń sanitarnych w stosunku do zadeklarowanej liczby osób mogących przebywać łącznie w Schronisku dla Osób Bezdomnych i Noclegowni spełnia wymagania ww. rozporządzenia.

Stwierdzone w trakcie kontroli uchybienia i nieprawidłowości np. nieposiadanie przez Kierownika Schroniska dla Osób Bezdomnych specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej (zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej) skutkowało naruszeniem przepisów prawa, ale nie wpływało na jakość usług

świadczonych osobom bezdomnym. Za stwierdzone w trakcie kontroli uchybienia i nieprawidłowości odpowiedzialny jest Kierownik kontrolowanych Placówek oraz prowadzący Placówki ZZW PKPS.

W związku z powyższym na podstawie art. 128 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej
zalecam

jako zalecenie zwykłe:

w obszarze kwalifikacji kadry:

1. Uzupelnic kwalifikacje Kierownika Schroniska z zakresu specjalizacji z organizacji pomocy społecznej zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

Zgodnie art. 128 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia.

Proszę o przekazanie, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie realizacji powyższych zaleceń.

Z up. WOJEWODY ZACHODNIOPOMORSKIEGO

Dawid Krystek

II Wicewojewoda Zachodniopomorski

– właściwy podpis na oryginale –

Do wiadomości:

1) Polski Komitet Pomocy Społecznej, ul. Wiejska 18/20, 00-490 Warszawa

2) Zachodniopomorski Zarząd Wojewódzki Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej,
ul. Jagiellońska 18/2; 70-362 Szczecin.